



Transporta un tūrisma komiteja

2023/0376(COD)

28.2.2024

ATZINUMS

Sniegusi Transporta un tūrisma komiteja

Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejai

par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2013/11/ES par patērētāju strīdu alternatīvu izšķiršanu, kā arī Direktīvas (ES) 2015/2302, (ES) 2019/2161 un (ES) 2020/1828 (COM(2023)0649 – C9-0384/2023 – 2023/0376(COD))

Atzinuma sagatavotāja: *Cláudia Monteiro de Aguiar*

PA_Legam

ĪSS PAMATOJUMS

2013. gadā pieņemtās Strīdu alternatīvas izšķiršanas (SAI) direktīvas mērķis¹ bija panākt taisnīgu, ātru un pieejamu iekšzemes un pārrobežu ārpustiesas strīdu izšķiršanu starp ES patērētājiem un tirgotājiem. Pamatojoties uz minimālas saskaņošanas pieeju, tajā ir ņemta vērā atšķirīgā SAI kultūra un valstu regulējums dažādās dalībvalstīs. Lai gan ar SAI nav paredzēts aizstāt tiesvedību tiesā, to uzskata par efektīvu tiesiskās aizsardzības mehānismu maznozīmīgu strīdu risināšanai, jo vēršanās tiesā ir dārgāka un bieži vien prasa daudz vairāk laika. Tomēr līdz šim SAI panākumi ES ir bijuši tikai daļēji, un tās sistēmas izstrāde un efektivitāte bieži vien ir atkarīga no katras dalībvalsts nacionālajām īpatnībām. Tāpēc patlaban būtiska daļa ES patērētāju nezina par SAI sistēmām vai neuzticas tām un attiecīgi atturas no sūdzību iesniegšanas. Turklāt 43 % mazumtirgotāju ES nav informēti par SAI kā līdzekli strīdu risināšanai ar patērētājiem.

Ņemot vērā iepriekš minēto, atzinuma sagatavotāja atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu grozīt SAI direktīvu, lai pielāgotu regulējumu digitālajiem tirgiem, veicinātu SAI izmantošanu pārrobežu strīdos un vienkāršotu SAI procedūras. Lai gan atzinuma sagatavotāja kopumā atbalsta šo priekšlikumu, viņa vēlētos uzsvērt vairākus tālāk minētos aspektus.

Atzinuma sagatavotāja atbalsta **minimālas saskaņošanas pieejas** saglabāšanu priekšlikumā, ņemot vērā arī to, ka SAI joma ES dalībvalstīs joprojām ir sadrumstalota, kā arī laiku un pūles, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu netraucētu SAI visā ES. Atzīstot, ka dažās nozarēs strīdi ir daudz intensīvāki nekā citās, piemēram, transporta un tūrisma nozarē, atzinuma sagatavotāja vēlas atgādināt, ka 2013. gada direktīvā jau bija paredzēta noteikta elastība, lai dalībvalstis varētu izlemt, vai nozarēs, kuras tās uzskata par piemērotām, tirgotāju dalībai SAI ir jābūt obligātai vai brīvprātīgai. Tomēr, ja tirgotāji atsakās piedalīties SAI procedūrā, tiem ir jāsniedz rakstisks paskaidrojums.

Viens no galvenajiem Komisijas priekšlikuma mērķiem ir veicināt SAI izmantošanu pārrobežu strīdos, sniedzot pielāgotāku palīdzību patērētājiem un tirgotājiem. Tomēr prakses piemēri liecina, ka **SAI pieejamība** pārrobežu strīdos joprojām ir problemātiska, tostarp valodas un piemērojamo tiesību aktu ziņā. Lai sasniegtu šo mērķi, būs jākoncentrējas uz SAI vienību nodrošināšanu ar pietiekamām zināšanām, kompetenci un līdzekļiem. Turklāt pašlaik daudzas SAI vienības darbojas, pamatojoties uz vispārēju kompetenci, un tikai dažās dalībvalstīs ir SAI vienības, kas specializējas ar ceļošanu un pasažieru tiesībām saistītos strīdos². Tādēļ atzinuma sagatavotāja vēlētos veicināt SAI vienību **specializēšanos**, jo īpaši transporta un tūrisma jomās, kurās parasti ir liels patērētāju sūdzību skaits, tostarp par SAI atbildīgo personu apmācību attiecīgo nozaru tiesību aktos, lai varētu paredzēt labākos risinājumus pārrobežu patērētāju sūdzību gadījumos.

Viens no SAI pamatprincipiem ir pušu — patērētāju un tirgotāju — labā griba sadarboties, lai strīdu atrisinātu mierizlīguma ceļā, un tās priekšnoteikums ir izpratne par SAI mehānisma priekšrocībām. Tāpēc ir svarīgi **mudināt tirgotājus** iesaistīties SAI sistēmās, informējot viņus

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/11/ES (2013. gada 21. maijs) par patērētāju strīdu alternatīvu izšķiršanu un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Direktīvu 2009/22/EK (Direktīva par patērētāju SAI) (OV L 165, 18.6.2013., 63. lpp.).

² [Strīdu alternatīva izšķiršana gaisa transporta pasažieru tiesību jomā](#), Eiropas Patērētāju centru tīkls, 2019. gada septembris, 1. lpp.

par to priekšrocībām: konfidencialitāte, novēršot nelabvēlīgas publicitātes un reputācijas kaitējuma risku, kas varētu rasties tiesvedības rezultātā; iespēja pašiem izlemt par iznākumu, nevis to saņemt uzspiestu un elastība attiecībā uz iznākumu, tostarp tādu iznākumu, ko tiesa nevarētu nodrošināt, vai tādu iznākumu, ko puses uzskata par taisnīgāku nekā likumā noteiktais³. Tajā pašā laikā ir ļoti svarīgi uzlabot **patērētāju informētību un stiprināt viņu uzticēšanos** SAI, jo īpaši pārrobežu strīdu risināšanā. Šajā saistībā atzinuma sagatavotāja norāda uz daudzajiem neregulētajiem atlīdzību pārvaldības uzņēmumiem, kas piedāvā starpniecību pasažieru aviopārvadājumu sūdzību risināšanā tiešsaistē, gūstot privātu peļņu⁴, un uzsver, ka patērētāji, nezinot par SAI vienību pastāvēšanu vai neuzticoties to neatkarībai un/vai objektivitātei, izvēlas izmantot pirmo minēto iespēju. Patiesi, tā kā SAI sistēmas sekmīgi darbojas tikai dažās dalībvalstīs, ir ļoti svarīgi pievērst uzmanību SAI vienību darbības kvalitātei (neatkarība, objektivitāte, zināšanas, līdzekļi), patērētājiem sniegtajai informācijai un palīdzībai, kā arī strīdu izšķiršanas pieejamības rādītāju uzlabošanai.

Atzinīgi vērtējot Komisijas priekšlikumu izveidot **SAI kontaktpunktus ar skaidri definētiem uzdevumiem**, atzinuma sagatavotāja norāda, ka Eiropas patērētāju tiesību aizsardzības centriem, kas ir piemēroti šādu uzdevumu veikšanai, būtu jāsadarbojas ar valstu SAI jomā kompetentajām vienībām. Turklāt, ņemot vērā pasažieru un ceļotāju tiesību pārrobežu raksturu, Komisijai būtu cieši jāsadarbojas ar Eiropas patērētāju tiesību aizsardzības centriem, ceļojumu un tūrisma uzņēmumiem, patērētāju tiesību aizsardzības organizācijām un citām struktūrām, kas nodarbojas ar patērētāju tiesību aizsardzību, lai veicinātu paraugpraksi un zināšanas, kas vajadzīgas, lai novērstu šķēršļus, ar kuriem saskaras patērētāji un tirgotāji, izmantojot SAI procedūru transporta un tūrisma jomā.

Visbeidzot, atzinuma sagatavotāja kopumā atbalsta Komisijas priekšlikumu **ļaut SAI vienībām** sadarbībā ar valstu SAI jomā kompetentajām iestādēm vai Eiropas Patērētāju centru tīklu **apvienot** līdzīgas lietas pret konkrētiem tirgotājiem, jo šāda iespēja ļautu veikt pārstāvības pasākumus un nodrošinātu konsekventu SAI iznākumu attiecībā uz vieniem un tiem pašiem negodīgas komercprakses gadījumiem.

³ Vairums SAI vienību Ziemeļvalstīs un Baltijas valstīs var pieņemt lēmumus neatkarīgi no tā, vai tirgotājs piedalās vai nepiedalās sistēmā, kas arī tirgotājus spēcīgi mudina piedalīties SAI. Skatīt salīdzinošo pētījumu "SAI Ziemeļvalstīs un Baltijas valstīs", ko sagatavojuši Eiropas patērētāju centri Dānijā, Igaunijā, Islandē, Latvijā, Lietuvā, Norvēģijā, Somijā un Zviedrijā, 2023. gada 11. maijs.

⁴ [Airclaim](#), [Airhelp](#), [Fairplane](#), [Flightright](#), [Myflyright](#), [Oroskundas](#), [Ritardoareo](#), [Skycop](#), [Skyrefund](#) u. c.

GROZĪJUMI

Transporta un tūrisma komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komiteju ņemt vērā tālāk minēto.

Grozījums Nr. 1

Direktīvas priekšlikums

2. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

(2) Komisija 2019. gadā pieņēma ziņojumu par Direktīvas 2013/11/ES un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 524/2013² īstenošanu, kurā atklājās, ka ar Direktīvu 2013/11/ES, izmantojot kvalitatīvas SAI vienības visā Savienībā, ir **palielināts** patēriņa tirgu **tvērums**. Tomēr ziņojumā arī konstatēts, ka patērētāji un uzņēmumi dažās nozarēs un dalībvalstīs atpaliiek SAI procedūru izmantošanas ziņā. Viens no iemesliem bija tirgotāju un patērētāju nepietiekamā informētība par šādām procedūrām dalībvalstīs, kurās tās tika ieviestas tikai nesen. Vēl viens iemesls bija patērētāju un tirgotāju neuzticēšanās nereglamentētām SAI vienībām. Dati, ko valstu kompetentās iestādes sniedza 2022. gada sākumā, kā arī 2023. gadā veiktais Direktīvas 2013/11/ES īstenošanas novērtējums liecina, ka izmantošanas līmenis saglabājās samērā stabils (izņemot nelielu ar Covid-19 pandēmiju saistīto lietu skaita pieaugumu). Lielākā daļa ieinteresēto personu, ar kurām notika apspriešanās saistībā ar šo novērtējumu, apstiprināja, ka nepietiekama patērētāju informētība un izpratne par SAI procedūrām, **retu tirgotāju** iesaistīšanās, nepilnības SAI **tvērumā** atsevišķās dalībvalstīs, valstu SAI procedūru lielās izmaksas un sarežģītība, kā arī SAI vienību kompetenču atšķirības bieži ir faktori, kas kavē SAI procedūru izmantošanu. Pārrobežu SAI ir arī citi šķēršļi, piemēram, valoda, nepietiekamas zināšanas par piemērojamiem tiesību aktiem, kā arī īpašas piekļuves grūtības neaizsargātiem

Grozījums

(2) Komisija 2019. gadā pieņēma ziņojumu par Direktīvas 2013/11/ES un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 524/2013² īstenošanu, kurā atklājās, ka ar Direktīvu 2013/11/ES, izmantojot kvalitatīvas SAI vienības visā Savienībā, ir **palielināt** patēriņa tirgu **darbības joma**. Tomēr ziņojumā arī konstatēts, ka patērētāji un uzņēmumi dažās nozarēs un dalībvalstīs atpaliiek SAI procedūru izmantošanas ziņā. Viens no iemesliem bija tirgotāju un patērētāju nepietiekamā informētība par šādām procedūrām dalībvalstīs, kurās tās tika ieviestas tikai nesen. Vēl viens iemesls bija patērētāju un tirgotāju neuzticēšanās nereglamentētām SAI vienībām. Dati, ko valstu kompetentās iestādes sniedza 2022. gada sākumā, kā arī 2023. gadā veiktais Direktīvas 2013/11/ES īstenošanas novērtējums liecina, ka izmantošanas līmenis saglabājās samērā stabils (izņemot nelielu ar Covid-19 pandēmiju saistīto lietu skaita pieaugumu). Lielākā daļa ieinteresēto personu, ar kurām notika apspriešanās saistībā ar šo novērtējumu, apstiprināja, ka nepietiekama patērētāju **un tirgotāju** informētība un izpratne par SAI procedūrām, **kā arī viņu reta** iesaistīšanās, nepilnības SAI **darbības jomā** atsevišķās dalībvalstīs, valstu SAI procedūru lielās izmaksas un sarežģītība, kā arī SAI vienību kompetenču atšķirības bieži ir faktori, kas kavē SAI procedūru izmantošanu. Pārrobežu SAI ir arī citi šķēršļi, piemēram, valoda, nepietiekamas zināšanas par piemērojamiem tiesību aktiem, kā arī

patērētājiem.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 524/2013 (2013. gada 21. maijs) par patērētāju strīdu izšķiršanu tiešsaistē un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Direktīvu 2009/22/EK (OV L 165, 18.6.2013., 1. lpp.).

īpašas piekļuves grūtības neaizsargātiem patērētājiem. *Tas ir veicinājis SAI vides attīstību dažādās ES sistēmās, kurās, ņemot vērā dalībvalstu atšķirīgos noteikumus attiecībā uz procedūrām un kritērijus, tirgotāji, kas pārstāv tādas nozares kā transports un tūrisms, saskaras ar problēmām, kas saistītas ar strīdu mehānismu izmantošanu pārrobežu kontekstā un kas jārisina, lai izveidotu pieejamāku, saskaņotāku un efektīvāku pārrobežu SAI sistēmu, veicinot uzticēšanos un sadarbību starp patērētājiem un tirgotājiem.*

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 524/2013 (2013. gada 21. maijs) par patērētāju strīdu izšķiršanu tiešsaistē un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Direktīvu 2009/22/EK (OV L 165, 18.6.2013., 1. lpp.).

Grozījums Nr. 2

Direktīvas priekšlikums 2.a apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(2a) Transporta un tūrisma nozarē ir tiek izskatītas daudz patērētāju sūdzību, jo īpaši saistībā ar aviopasažieru tiesībām. Tas kopā lielo pieprasījumu skaitu par tiem pašiem jautājumiem liecina, no vienas puses, par to, ka šajā jomā pastāv izpratne par patērētāju tiesību aizsardzības sistēmu. No otras puses, tas nozīmē, ka SAI procedūru izmantošanai būtu jāpaliek galējai iespējai pamatotu patērētāju sūdzību gadījumā pirms vēršanās tiesā, lai pilnībā aizsargātu patērētāju tiesības.

Grozījums Nr. 3

**Direktīvas priekšlikums
2.b apsvēruma**

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(2b) Šajā direktīva galvenā uzmanība būtu jāpievērš spēcīgiem tirgotājiem un patērētājiem paredzētiem stimuliem izmantot SAI procedūras. Tāpēc, lai pilnībā izmantotu savu potenciālu un sniegtu labumu patērētājiem, tirgotāju līdzdalība transporta un tūrisma nozarē varētu būt obligāta, ja to paredz dalībvalstu tiesību akti, ar noteikumu, ka šādi tiesību akti neliedz pusēm īstenot savas tiesības piekļūt tiesu sistēmai. Jo īpaši dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai pieņemt valsts tiesību aktus, lai izveidotu SAI sistēmas transporta un tūrisma nozarē, nodrošinot vienlīdzīgu tirgotāju un patērētāju pārstāvību SAI vienību valdēs un spēcīgu kompetento iestāžu uzraudzības lomu attiecībā uz SAI vienībām. Ja saskaņā ar valsts tiesību aktiem dalība šādās procedūrās ir brīvprātīga, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tirgotājiem, kas izvēlas nepiedalīties, ir pienākums darīt publiski pieejamu šādas izvēles skaidrojumu.

Grozījums Nr. 4

**Direktīvas priekšlikums
2.c apsvēruma**

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(2c) Tikai vairākās dalībvalstīs ir labi funkcionējoša SAI sistēma. Patērētāju un tirgotāju uzticēšanās SAI vairošana un viņu līdzdalības palielināšana SAI procedūrās, jo īpaši saistībā ar transporta un tūrisma nozarēm, prasa nodrošināt, ka patērētāju SAI vienību darbība un darbs ir kvalitatīvs. Lai uzlabotu strīdu izšķiršanas apguves rādītājus, galvenā uzmanība ir jāpievērš to neatkarībai, objektivitātei un resursiem, kā arī SAI

vienību darbinieku speciālo zināšanu attīstīšanai attiecīgajos nozaru tiesību aktos, piemēram, pasažieru un ceļotāju tiesībās. Dalībvalstis mudina SAI vienības nodrošināt par SAI atbildīgo fizisko personu apmācību par attiecīgajiem nozaru tiesību aktiem, lai atbalstītu SAI vienības, tām sniedzot patērētājiem labāko atbalstu pārrobežu sūdzību gadījumos. Turklāt darbiniekiem, kas piedalās SAI procedūrās, būtu jāapgūst obligāta ikgadēja apmācība, lai nodrošinātu, ka viņu esošās zināšanas tiek atjauninātas un atbilst jaunākajiem digitālajiem sasniegumiem.

Grozījums Nr. 5

Direktīvas priekšlikums 11. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

(11) Dalībvalstīm arī būtu jāļauj SAI vienībām apvienot līdzīgas lietas pret konkrētu tirgotāju, lai SAI iznākumi būtu konsekventi attiecībā uz patērētājiem, kuri pakļauti vienai un tai pašai nelikumīgai praksei, un būtu izmaksu ziņā izdevīgāki SAI vienībām un tirgotājiem. Patērētāji būtu attiecīgi jāinformē, un viņiem būtu jānodod iespēja atteikties no strīdu apvienošanas.

Grozījums

(11) Dalībvalstīm arī būtu jāļauj SAI vienībām, **cieši sadarbojoties ar valsts SAI kompetentajām iestādēm un/vai Eiropas Patērētāju centru tīklu**, apvienot līdzīgas lietas pret konkrētu tirgotāju, lai SAI iznākumi būtu konsekventi attiecībā uz patērētājiem, kuri pakļauti vienai un tai pašai nelikumīgai praksei, un būtu izmaksu ziņā izdevīgāki SAI vienībām un tirgotājiem. Patērētāji **un tirgotāji** būtu attiecīgi jāinformē, un viņiem būtu jānodod iespēja atteikties no strīdu apvienošanas.

Grozījums Nr. 6

Direktīvas priekšlikums 13. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

(13) Saskaņā ar Direktīvu 2013/11/ES papildus Savienības nozaru tiesību aktiem, kas paredz tirgotāju obligātu dalību SAI, dalībvalstis var ieviest valsts tiesību aktus,

Grozījums

(13) Saskaņā ar Direktīvu 2013/11/ES papildus Savienības nozaru tiesību aktiem, kas paredz tirgotāju obligātu dalību SAI, dalībvalstis var ieviest valsts tiesību aktus,

lai padarītu tirgotāju dalību SAI obligātu nozarēs, kuras tās uzskata par piemērotām. Lai mudinātu tirgotājus piedalīties SAI procedūrās un nodrošinātu pienācīgas un ātras SAI procedūras, jo īpaši gadījumos, kad tirgotāju dalība nav obligāta, būtu jāprasa tiem noteiktā termiņā atbildēt uz SAI vienību pieprasījumiem par to, vai tie plāno piedalīties ierosinātajā procedūrā.

lai padarītu tirgotāju dalību SAI obligātu nozarēs, kuras tās uzskata par piemērotām. Lai mudinātu tirgotājus piedalīties SAI procedūrās un nodrošinātu pienācīgas un ātras SAI procedūras, jo īpaši gadījumos, kad tirgotāju dalība nav obligāta, būtu jāprasa tiem noteiktā termiņā, **kas nepārsniedz 15 darba dienas**, atbildēt uz SAI vienību pieprasījumiem par to, vai tie plāno piedalīties ierosinātajā procedūrā.

Grozījums Nr. 7

Direktīvas priekšlikums 15. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

(15) Lai sniegtu efektīvu palīdzību patērētājiem un tirgotājiem pārrobežu strīdos, ir jānodrošina, ka dalībvalstis izveido SAI kontaktpunktus ar skaidri noteiktiem uzdevumiem. Eiropas patērētāju centri (EPC) ir piemēroti šādu uzdevumu veikšanai, jo tie ir specializējušies palīdzēt patērētājiem ar pārrobežu pirkumiem saistītos jautājumos, taču dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai izvēlēties arī citas struktūras ar **atbilstošām zināšanām**. Šie norīkotie SAI kontaktpunkti būtu jāpaziņo Komisijai.

Grozījums

(15) **Vairākās dalībvalstīs patērētāji un tirgotāji joprojām nav pietiekami informēti par SAI vienību pastāvēšanu un piedāvātajiem pakalpojumiem.** Lai sniegtu efektīvu palīdzību patērētājiem un tirgotājiem pārrobežu strīdos, ir jānodrošina, ka dalībvalstis izveido SAI kontaktpunktus ar skaidri noteiktiem uzdevumiem. Eiropas patērētāju centri (EPC) ir piemēroti šādu uzdevumu veikšanai, **cieši sadarbojoties ar valstu SAI kompetentajām vienībām**, jo tie ir specializējušies palīdzēt patērētājiem ar pārrobežu pirkumiem saistītos jautājumos, taču dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai izvēlēties arī citas struktūras ar **atbilstošu kompetenci, un šie centri nodrošina, ka šīm vienībām ir atbilstoši budžeta resursi un cilvēkresursi**. Šie norīkotie SAI kontaktpunkti būtu jāpaziņo Komisijai.

Grozījums Nr. 8

Direktīvas priekšlikums 17.a apsvērums (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(17a) Tirgotājiem savā tīmekļa vietnē būtu jāsniedz patērētājiem informācija

par SAI kontaktpunktu, lai sekotu līdzī pašreizējām tendencēm tiešsaistes tirdzniecībā un tiešsaistes platformu darbībā.

Grozījums Nr. 9

Direktīvas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – -1. punkts (jauns)

Direktīva 2013/11/ES

1. pants

Spēkā esošais teksts

1. pants

Priekšmets

Šīs direktīvas mērķis ir, panākot augstu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni, veicināt iekšējā tirgus pienācīgu darbību, nodrošinot, ka patērētāji var brīvprātīgi iesniegt sūdzības pret tirgotājiem vienībās, kas piedāvā neatkarīgas, objektīvas, pārredzamas, efektīvas, ātras un taisnīgas alternatīvas strīdu izšķiršanas procedūras. Šī direktīva neskar valsts tiesību aktus, kuri paredz, ka līdzdalība šādās procedūrās ir obligāta, ar noteikumu, ka šādi tiesību akti pusēm neliedz īstenot savas tiesības uz piekļuvi tiesu sistēmai.

Grozījums

1. pants

Priekšmets

Šīs direktīvas mērķis ir, panākot augstu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni, veicināt iekšējā tirgus pienācīgu darbību, nodrošinot, ka patērētāji var brīvprātīgi iesniegt sūdzības pret tirgotājiem vienībās, kas piedāvā neatkarīgas, objektīvas, pārredzamas, efektīvas, ātras un taisnīgas alternatīvas strīdu izšķiršanas procedūras. Šī direktīva neskar valsts tiesību aktus, kuri paredz, ka *cita starpā transporta un tūrisma nozaru tirgotāju* līdzdalība šādās procedūrās ir obligāta, ar noteikumu, ka šādi tiesību akti pusēm neliedz īstenot savas tiesības uz piekļuvi tiesu sistēmai. *Ja saskaņā ar valsts tiesību aktiem dalība šādās procedūrās ir brīvprātīga, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tirgotājiem, kas izvēlas nepiedalīties, ir pienākums darīt publiski pieejamu šādas izvēles skaidrojumu.*

Grozījums Nr. 10

Direktīvas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 3. punkts – a apakšpunkts

Direktīva 2013/11/ES

5. pants

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

1.a Tirgotājs, kas nav likumīgi

iedibināts nevienas dalībvalsts teritorijā un kas piedāvā preces vai pakalpojumus, tostarp digitālo saturu un digitālos pakalpojumus, vai veic tirdzniecību ES, piedalās SAI mehānismā un ievēro patērētāju SAI noteikumus.

(Šis grozījums attiecas uz visu tekstu. Tā pieņemšanas gadījumā būs jāveic atbilstīgas izmaiņas visā tekstā.)

Pamatojums

The amendment broadens the scope of the Alternative Dispute Resolution Directive by including non-EU traders and mandating their compliance with local ADR entities where they offer goods or services in the EU. This move aims to enhance global consumer protection, providing EU consumers with consistent and accessible dispute resolution mechanisms. By harmonizing ADR procedures, the amendment ensures operational consistency and prevents discrimination based on consumers' domiciles. The commitment to additional consumer-friendly measures further underscores the EU's dedication to fostering trust and fairness in cross-border transactions, ultimately strengthening consumer rights within the EU marketplace.

Grozījums Nr. 11

Direktīvas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 3. punkts – b apakšpunkts

Direktīva 2013/11/ES

5. pants – 2. punkts – aa apakšpunkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(aa) nodrošināt, ka patērētāji var iesniegt sūdzības savas dzīvesvietas valstī pret tirgotājiem, kas veic uzņēmējdarbību ārpus viņu dzīvesvietas valsts;

Grozījums Nr. 12

Direktīvas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 3. punkts – b apakšpunkts

Direktīva 2013/11/ES

5. pants – 2. punkts – c apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(c) piešķirt strīdā iesaistītajām personām tiesības pieprasīt, lai SAI

(c) piešķirt strīdā iesaistītajām personām tiesības pieprasīt, lai SAI

procedūras iznākumu pārskatītu fiziska persona, ja procedūra tika veikta, izmantojot automatizētus līdzekļus;

*procedūras iznākumu pārskatītu **un nodrošināt, ka to pārskata** fiziska persona, ja procedūra tika veikta, izmantojot automatizētus līdzekļus;*

Grozījums Nr. 13

Direktīvas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 3. punkts – b apakšpunkts

Direktīva 2013/11/ES

5. pants – 2. punkts – d apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts

(d) var apvienot līdzīgas lietas pret vienu konkrētu tirgotāju vienā procedūrā ar nosacījumu, ka attiecīgais patērētājs ir informēts un neiebilst pret to;

Grozījums

(d) *var apvienot līdzīgas lietas pret vienu konkrētu tirgotāju vienā procedūrā ar nosacījumu, ka attiecīgais patērētājs **un tirgotājs** ir informēti un neiebilst pret to;*

Grozījums Nr. 14

Direktīvas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 3. punkts – d apakšpunkts

Direktīva 2013/11/ES

5. pants – 8. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

8. Dalībvalstis nodrošina, ka tirgotāji, kuri veic uzņēmējdarbību to teritorijā un ar kuriem sazinās viņu valsts vai citas dalībvalsts SAI vienība, informē šo SAI vienību neatkarīgi no tā, vai viņi piekrīt piedalīties piedāvātajā procedūrā vai nē, un sniedz atbildi saprātīgā termiņā, kas nepārsniedz **20** darba dienas.

Grozījums

8. Dalībvalstis nodrošina, ka tirgotāji, kuri veic uzņēmējdarbību to teritorijā un ar kuriem sazinās viņu valsts vai citas dalībvalsts SAI vienība, informē šo SAI vienību neatkarīgi no tā, vai viņi piekrīt piedalīties piedāvātajā procedūrā vai nē, un sniedz atbildi saprātīgā termiņā, kas nepārsniedz **15** darba dienas. ***Tirgotāju informācija patērētājiem par viņu vēlmi piedalīties SAI procedūrā ir skaidra, saprotama un viegli pieejama, nodrošinot, ka patērētāji pirms līguma noslēgšanas ir informēti par tirgotāja nostāju. Vienmēr, kad tirgotāji atsakās piedalīties SAI procedūrā, tie sniedz rakstisku paskaidrojumu.***

Grozījums Nr. 15

Direktīvas priekšlikums

1. pants – 1 daļa – 3.a punkts (jauns)

Direktīva 2013/11/ES

6. pants – 1. punkts – a apakšpunkts

Spēkā esošais teksts

(a) ir ar nepieciešamajām zināšanām un prasmēm patērētāju strīdu alternatīvas izšķiršanas jomā vai izšķiršanā tiesā, kā arī ar vispārēju izpratni par tiesībām;

Grozījums

Direktīvas 6. panta 1. punkta a) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

(a) ir ar nepieciešamajām zināšanām un prasmēm patērētāju strīdu alternatīvas izšķiršanas jomā vai izšķiršanā tiesā, kā arī ar vispārēju izpratni par piemērojamajām tiesībām, ***un, izskatot pārrobežu lietas, tās jo īpaši pārzina ES tiesību aktus patērētāju aizsardzības jomā;***”

Grozījums Nr. 16

Direktīvas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 3.b punkts (jauns)

Direktīva 2013/11/ES

6. pants – 6. punkts

Spēkā esošais teksts

6. Šā panta 1. punkta a) apakšpunkta nolūkā dalībvalstis mudina SAI vienības sniegt apmācību fiziskām personām, kas ir atbildīgas par SAI. Ja šāda apmācība tiek sniegta, kompetentās iestādes uzrauga SAI vienību izveidotās apmācības programmas, balstoties uz informāciju, kas tām nosūtīta saskaņā ar 19. panta 3. punkta g) apakšpunktu.

Grozījums

3.b Direktīvas 6. panta 6. punktu aizstāj ar šādu:

“6. Šā panta 1. punkta a) apakšpunkta nolūkā dalībvalstis mudina SAI vienības sniegt apmācību fiziskām personām, kas ir atbildīgas par SAI, ***par attiecīgajiem nozares tiesību aktiem.*** Ja šāda apmācība tiek sniegta, kompetentās iestādes uzrauga SAI vienību izveidotās apmācības programmas, balstoties uz informāciju, kas tām nosūtīta saskaņā ar 19. panta 3. punkta g) apakšpunktu.”

Grozījums Nr. 17

Direktīvas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 6. punkts

Direktīva 2013/11/ES

14. pants – 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

2. Katra dalībvalsts norīko SAI kontaktpunktu, kas atbild par 1. punktā minēto uzdevumu. Katra dalībvalsts paziņo Komisijai sava SAI kontaktpunkta nosaukumu un kontaktinformāciju. Dalībvalstis atbildību par SAI kontaktpunktu darbību uztic saviem Eiropas patērētāju centru tīkla centriem vai, ja tas nav iespējams, patērētāju organizācijām vai jebkurai citai struktūrai, kas nodarbojas ar patērētāju aizsardzību.

Grozījums

2. Katra dalībvalsts norīko SAI kontaktpunktu, kas atbild par 1. punktā minēto uzdevumu. Katra dalībvalsts paziņo Komisijai sava SAI kontaktpunkta nosaukumu un kontaktinformāciju. Dalībvalstis atbildību par SAI kontaktpunktu darbību uztic saviem Eiropas patērētāju centru tīkla centriem vai, ja tas nav iespējams, patērētāju organizācijām vai jebkurai citai struktūrai, kas nodarbojas ar patērētāju aizsardzību, ***tostarp valsts SAI jomā kompetentajām iestādēm.***

Grozījums Nr. 18

Direktīvas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 6. punkts

Direktīva 2013/11/ES

14. pants – 2.a punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

2.a Tirgotāji sniedz informāciju par SAI kontaktpunktu. Šādai informācijai jābūt skaidri redzamai un atdalītai no tirgotāju tīmekļa vietņu cita satura, nodrošinot skaidru redzamību un pieejamību patērētājiem.

Grozījums Nr. 19

Direktīvas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 6. punkts

Direktīva 2013/11/ES

14. pants – 3. punkts – c apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(c) sniegt strīdā iesaistītajām personām skaidrojumus par procedūras noteikumiem, ko piemēro konkrētās SAI vienības;

(c) sniegt strīdā iesaistītajām personām skaidrojumus par procedūras noteikumiem, ko piemēro konkrētās SAI vienības ***kā, piemēram, konkrētiem saziņas termiņiem;***

Grozījums Nr. 20

Direktīvas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 8. punkts

Direktīva 2013/11/ES

20. pants – 8. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

8. Komisija izstrādā un uztur digitālu interaktīvu rīku, kas sniedz vispārīgu informāciju par patērētāju tiesību aizsardzību un saites uz to SAI vienību tīmekļa vietnēm, par kurām tai paziņots saskaņā ar šā panta 2. punktu.

Grozījums

8. Komisija izstrādā un uztur digitālu interaktīvu rīku, kas sniedz vispārīgu informāciju par patērētāju tiesību aizsardzību un saites uz to SAI vienību tīmekļa vietnēm, par kurām tai paziņots saskaņā ar šā panta 2. punktu.

Nemot vērā pasažieru un ceļotāju tiesību pārrobežu raksturu, Komisija cieši sadarbojas ar Eiropas patērētāju tiesību aizsardzības centriem, transporta un tūrisma nozares uzņēmumiem, patērētāju tiesību aizsardzības organizācijām un citām struktūrām, kas nodarbojas ar patērētāju tiesību aizsardzību, lai veicinātu paraugpraksi un zināšanas, kas vajadzīgas, lai novērstu šķēršļus, ar kuriem saskaras patērētāji un tirgotāji, izmantojot SAI procedūru šajā konkrētajā jomā.

Grozījums Nr. 21

Direktīvas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 8.a punkts (jauns)

Direktīva 2013/11/ES

20. pants – 5. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

5. Katra kompetentā iestāde 4. punktā minēto SAI vienību konsolidēto sarakstu dara publiski pieejamu savā tīmekļa vietnē, norādot saiti uz attiecīgo Komisijas tīmekļa vietni. Turklāt katra kompetentā iestāde minēto konsolidēto sarakstu dara publiski pieejamu pastāvīgā informācijas nesējā.

Grozījums

8.a Direktīvas 20. panta 5. punktu aizstāj ar šādu:

“5. Katra kompetentā iestāde 4. punktā minēto SAI vienību konsolidēto sarakstu dara publiski pieejamu savā tīmekļa vietnē, norādot saiti uz attiecīgo Komisijas tīmekļa vietni. Turklāt katra kompetentā iestāde

minēto konsolidēto sarakstu dara publiski pieejamu pastāvīgā informācijas nesējā.
Katra kompetentā iestāde publisko paskaidrojumus, ja tirgotāji atsakās piedalīties SAI procedūrā."

**PIELIKUMS. VIENĪBAS VAI PERSONAS,
NO KURĀM ATZINUMA SAGATAVOTĀJA IR SAŅĒMUSI PIENESUMU**

Atzinuma sagatavotāja, gatavojot atzinumu, pirms tā pieņemšanas komitejā, ir saņēmusi pienesumu no šādām vienībām vai personām:

Vienība un/vai persona
BEUC
APAVT - Associação Portuguesa das Agências de Viagens e Turismo
Ryanair

Šo sarakstu ir sagatavojusi un par to ir atbildīga vienīgi atzinuma sagatavotāja.

ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS PROCEDŪRA

Virsraksts	Grozījumi Direktīvā 2013/11/ES par patērētāju strīdu alternatīvu izšķiršanu, kā arī Direktīvās (ES) 2015/2302, (ES) 2019/2161 un (ES) 2020/1828
Atsauces	COM(2023)0649 – C9-0384/2023 – 2023/0376(COD)
Atbildīgā komiteja Datums, kad paziņoja plenārsēdē	IMCO 20.11.2023
Atzinumu sniedza Datums, kad paziņoja plenārsēdē	TRAN 20.11.2023
Atzinuma sagatavotājs(-a) Iecelšanas datums	Cláudia Monteiro de Aguiar 9.11.2023
Izskatīšana komitejā	22.1.2024
Pieņemšanas datums	14.2.2024
Galīgais balsojums	+: 23 -: 1 0: 15
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Magdalena Adamowicz, Izaskun Bilbao Barandica, Karolin Braunsberger-Reinhold, Marco Campomenosi, Ciarán Cuffe, Jakop G. Dalunde, Karima Delli, Mario Furore, Isabel García Muñoz, Jens Gieseke, Elsi Katainen, Elena Kountoura, Bogusław Liberadzki, Benoît Lutgen, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Caroline Nagtegaal, Philippe Olivier, Rovana Plumb, Bergur Løkke Rasmussen, Dominique Riquet, Massimiliano Salini, Barbara Thaler, Achille Variati, Henna Virkkunen, Petar Vitanov
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Pablo Arias Echeverría, Sara Cerdas, Markus Ferber, Roman Haider, Ondřej Kovařík, César Luena, Ljudmila Novak, Inma Rodríguez-Piñero
Aizstājēji (209. panta 7. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Alicia Homs Ginel, Moritz Körner, Hannah Neumann, Francesca Peppucci

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAĶSTA**

23	+
ID	Marco Campomenosi, Roman Haider, Philippe Olivier
NI	Mario Furore
PPE	Magdalena Adamowicz, Pablo Arias Echeverría, Karolin Braunsberger-Reinhold, Markus Ferber, Jens Gieseke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Benoît Lutgen, Marian-Jean Marinescu, Ljudmila Novak, Francesca Peppucci, Massimiliano Salini, Barbara Thaler, Henna Virkkunen
Renew	Izaskun Bilbao Barandica, Elsi Katainen, Ondřej Kovařík, Caroline Nagtegaal, Bergur Løkke Rasmussen, Dominique Riquet

1	-
Renew	Moritz Körner

15	0
S&D	Sara Cerdas, Isabel García Muñoz, Alicia Homs Ginel, Bogusław Liberadzki, César Luena, Rovana Plumb, Inma Rodríguez-Piñero, Achille Variati, Petar Vitanov
The Left	Elena Kountoura
Verts/ALE	Ciarán Cuffe, Jakop G. Dalunde, Karima Delli, Tilly Metz, Hannah Neumann

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas